

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра міжнародного права

Узгоджено:

Проректор з наукової роботи

_____ А. П. Гетьман

С И Л А Б У С
навчальної дисципліни

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
МІЖНАРОДНОГО ПУБЛІЧНОГО ПРАВА»
(обов'язкова)

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий) рівень

Ступінь вищої освіти – доктор філософії

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Харків – 2019

Силабус навчальної дисципліни «**Актуальні проблеми міжнародного публічного права**»: галузь знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальність 293 «Міжнародне право», третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти (доктор філософії).

Розробники:

Стешенко Володимир Миколайович,
завідувач кафедри міжнародного права, кандидат юридичних наук, доцент,

Сердюк Олександр Васильович,
професор кафедри міжнародного права, доктор юридичних наук, доцент,

Тарасов Олег Володимирович,
доцент кафедри міжнародного права, доктор юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного права
протокол № 12 від 25 червня 2019 р.

Завідувач кафедри _____ доц. В. М. Стешенко

Зміст

1. Вступ.....	4
2. Анотація програми та основні модулі навчальної дисципліни.....	8
3. Вимоги викладача	17
4. Контрольні заходи результатів навчання	18
5. Самостійна робота, показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень здобувачів	20
6. Інформаційне забезпечення самостійної роботи здобувачів.....	22

1. Вступ

1. Дані про викладача, який викладає цей курс:

– Тарасов Олег Володимирович, доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного права;

– контактна інформація: режим перебування на кафедрі – згідно із графіком консультацій на кафедрі і за розкладом занять в системі АСУ; контактний телефон: (057) 704-92-19, електронна адреса: o.v.tarasov@nlu.edu.ua

2. *Ціль* навчальної дисципліни: надання здобувачам фундаментальних теоретико-методологічних знань щодо актуальних проблем сучасного міжнародного права, основних парадигм, теорій та методів дослідження міжнародно-правової проблематики як загалом, так і в окремих галузях.

Завдання навчальної дисципліни:

– поглиблення теоретичних знань щодо предмету та методу сучасного міжнародного права;

– з'ясування здобувачами ключових тенденцій розвитку сучасного міжнародного правопорядку;

– формування вмінь та навичок роботи із джерелами міжнародного права;

– ознайомлення з практикою міжнародних судових та позасудових органів;

– поглиблення уявлень про систему суб'єктів міжнародного права; особливості їх правосуб'єктності;

– ознайомлення з проблемними аспектами теорії та онтології галузей міжнародного права;

– засвоєння методології аналізу нових або нетрадиційних джерел міжнародного права;

– формування системи знань про особливості взаємодії національного та міжнародного права;

– розуміння основних механізмів національної імплементації міжнародного права.

3. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми:

а) навчальна дисципліна «Актуальні проблеми міжнародного публічного права» є обов'язковою навчальною дисципліною в рамках підготовки здобувачів у галузі знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальність 293 «Міжнародне право», освітньо-кваліфікаційний рівень третій (доктор філософії);

б) при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізити): «Історія міжнародного права», «Філософія», «Організація та методологія наукових досліджень»;

в) основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при підготовці дисертації та проведенні самостійних наукових досліджень.

4. Опис навчальної дисципліни:

- кількість кредитів ЄКТС – 14;
- загальна кількість годин – 420;
- термін викладання – 2 семестри.

5. Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти

ПК–1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі міжнародного права, зокрема, пов'язані з темою дисертаційного дослідження.

ПК–2. Здатність розуміти системну природу сучасного міжнародного правопорядку та спроможність застосування системного підходу в аналізі конкретних проблем.

ПК–3. Здатність ідентифікувати та аналізувати джерела міжнародного права, як традиційні, так і нові.

ПК–4. Спроможність надавати наукову оцінку міжнародної правосуб'єктності різних за природою та походженням учасників міжнародних відносин.

ПК–5. Здатність застосовувати сучасні методи і прийоми тлумачення актів міжнародного права.

ПК–6. Здатність орієнтуватись у наукових школах та традиціях сучасного міжнародного права, спроможність використання методологічного плюралізму чи комплексного (міждисциплінарного) підходу.

ПК–7. Здатність ідентифікувати теоретичні проблеми ключових галузей міжнародного права.

ПК–8. Здатність здійснювати аналіз процесу міжнародної нормотворчості у різних її інституційних формах.

ПК–9. Готовність до застосування теоретичних знань для аналізу конкретних правових проблем участі України у системі міжнародних відносин.

ПК–10. Здатність застосування сучасних тлумачень прав людини як базових цінностей та норм міжнародного права.

ПК–11. Здатність отримання інформації щодо діяльності міжнародних судових та квазі-судових органів, проведення аналізу та визначення ролі практики міжнародних (регіональних) судів у розвитку міжнародного права.

ПК–12. Готовність брати професійну участь у процедурах діяльності міжнародних органів (міжурядових організацій, міжнародних судів, міжнародних неурядових організацій, тощо).

ПК–13. Здатність готувати професійні аналітичні висновки, експертні оцінки, проекти нормативно-правових актів, міжнародних актів.

ПК–14. Здатність встановлювати та підтримувати професійне спілкування із представниками іноземних наукових та навчальних закладів за тематикою загального та галузевого міжнародного права.

В результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

PHC НД–1.1. Наявність поглиблених наукових та практичних знань щодо системної природи сучасного міжнародного правопорядку та вміння застосування системного підходу в аналізі конкретних проблем.

PHC НД–1.2. Обізнаність в питаннях еволюції міжнародного права, розуміння особливостей сучасного етапу його розвитку.

PHC НД–1.3. Вміння застосовувати історичний аналіз в рамках проведення міжнародно-правових досліджень.

PHC НД–1.4. Вміння застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи у міжнародно-правових дослідженнях.

PHC НД–1.5. Вміння застосовувати міждисциплінарні підходи у міжнародно-правових дослідженнях.

PHC НД–2.1. Вміння ідентифікувати і давати аналіз та оцінку норм міжнародного права, проводити їх класифікацію.

PHC НД–2.2. Вміння ідентифікувати і проводити аналіз природи суб'єктів міжнародного права.

PHC НД–2.3. Вміння працювати з міжнародними договорами, тлумачити їх зміст та практику застосування.

PHC НД–2.4. Вміння ідентифікувати та проводити аналіз міжнародних звичаїв.

PHC НД–2.5. Вміння проводити аналіз практики міжнародних судових та арбітражних органів в процесі підготовки дисертаційного дослідження.

PHC НД–2.6. Вміння застосовувати теоретичні моделі взаємодії міжнародного та національного права.

PHC НД–3.1. Вміння визначати галузеву належність конкретних проблем міжнародно-правового регулювання, визначати теоретичні засади їх дослідження.

PHC НД–3.2. Вміння тлумачити теоретичні та практичні питання міжнародно-правового регулювання територій.

PHC НД–3.3. Вміння застосовувати та тлумачити норми дипломатичного та консульського права.

PHC НД–3.4. Розуміння природи прав людини, вміння тлумачити та застосовувати норми міжнародного права прав людини.

PHC НД–3.5. Вміння проводити аналіз практики мирного вирішення міжнародних спорів.

PHC НД–4.1. Вміння застосовувати норми міжнародного і пояснювати його взаємодію з національним законодавством.

PHC НД–4.2. Вміння ідентифікувати міжнародно-правові аспекти у ситуаціях збройного конфлікту.

PHC НД–4.3. Вміння застосовувати та тлумачити норми міжнародного кримінального права.

PHC НД–4.4. Розуміння природи та процедур міжнародних судів, вміння проводити аналіз їх практики, застосовувати правові позиції міжнародних судів.

PHC НД–4.5. Вміння застосовувати та тлумачити норми міжнародного гуманітарного права.

2. Анотація програми та основні модулі навчальної дисципліни

2.1. Анотація програми навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми міжнародного публічного права» викладається в рамках підготовки здобувачів у галузі знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальність 293 «Міжнародне право», освітньо-кваліфікаційний рівень третій (доктор філософії). Основною метою курсу є надання здобувачам фундаментальних теоретико-методологічних знань щодо актуальних проблем сучасного міжнародного права, основних парадигм, теорій та методів дослідження міжнародно-правової проблематики як загалом, так і в

окремих галузях. Змістовно матеріал дисципліни структурується за стандартною моделлю викладання міжнародного публічного права, однак з акцентом на дискусійні чи найбільш складні теоретичні проблеми.

Модуль 1.

Міжнародне публічне право як наукова дисципліна: предмет, методи, історія

Історія міжнародного права і методологія її наукового дослідження. Різноманіття періодизацій міжнародного права. Українська наука міжнародного права другої половини ХХ – початку ХХІ ст.

*Міжнародне право як предмет науки міжнародного права. Сутність міжнародного права. Визначення поняття «міжнародне право». Функції міжнародного права. Характеристика міжнародного права. Особливості сучасного міжнародного права. Принципи міжнародного права, закріплені в Статуті ООН. Принципи міжнародного права, доповнені Заключним актом НБСЄ 1975 р. Юридичне значення норм *jus cogens* у міжнародному публічному праві. Особливості міжнародного права, які відрізняють його від національного права. Відмінності міжнародного публічного права від міжнародного приватного права. Питання виникнення міжнародного права. Теорії виникнення міжнародного права.*

Методологія науки міжнародного права. Визначення об'єкту і предмету науки міжнародного права. Загальнонаукові методи дослідження. Загальнонаукова методологія. Юридичні методи дослідження. Історично-правовий метод.

Модуль 2.

Система, норми та джерела міжнародного права

Система і структура міжнародного права. Міжнародний правопорядок. Проблеми фрагментації сучасного міжнародного права.

Норми міжнародного права. Поняття норми міжнародного права. Класифікація норм міжнародного права.

Поняття і види джерел у міжнародному праві. Міжнародні договори. Міжнародно-правові звичаї. Елементи міжнародно-правових звичаїв. Класифікація міжнародно-правових звичаїв. Співвідношення міжнародно-правових звичаїв і міжнародних договорів. Загальні принципи права. Рішення міжнародних і національних судів. Доктрина міжнародного права. Вплив доктрини міжнародного права на формування і виконання норм міжнародного права. Односторонні акти держав. Рішення міжнародних організацій. Класифікація рішень міжнародних міждержавних організацій.

Проблема співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права і її відображення у різних правових школах. Місце норм міжнародного права у національній системі права, проблеми ієрархії.

Суб'єкти міжнародного права. Визначення суб'єкта в загальній теорії права і в теорії міжнародного права. Предмет, метод і основні напрями досліджень правової персонології. Поняття «суб'єкт міжнародного права». Класифікація суб'єктів міжнародного права. Проблема класифікації суб'єктів міжнародного права. Еволюція міжнародної правосуб'єктності фізичної особи у міжнародному праві прав людини, міжнародному гуманітарному праві, міжнародному кримінальному праві, міжнародному економічному праві та інших галузях міжнародного права. Держава та інші соціальні актори як суверенні міжнародно-правові особи. Фактичні та юридичні підстави існування суверенної правової особи. Держава як суб'єкт міжнародного права. Суверенна правова особа організацій національно-визвольних рухів та протодержав.

Проблеми міжнародно-правового визнання. Методологічні недоліки існуючих теорій визнання у міжнародному праві. Фактичні та юридичні підстави міжнародно-правового визнання. Наслідки міжнародно-правового визнання як одностороннього міжнародно-правового акту для сторони, що визнається, і сторони, що визнає. «Самопроголошені» держави як проблема сучасного міжнародного права. Питання легітимності «самопроголошених» держав або держав *de facto*. Необхідність чіткого розмежування категорій «держава» і «суверенна правова особа». Категорія «народ» і принцип рівноправності й самовизначення народів у сучасному міжнародному праві. Право корінних народів та різноманітних меншин на внутрішнє самовизначення у рамках національного правопорядку.

Проблеми правонаступництва у сучасному міжнародному праві. Проблема правонаступництва й континуїтету в доктрині міжнародного права. Теорії правонаступництва й континуїтету в історії міжнародно-правової думки. Розмежування між правонаступництвом й континуїтетом у міжнародному праві. Розпад СРСР з точки зору доктрини міжнародного права. Юридичні наслідки практичного застосування різних доктринальних підходів щодо правонаступництва СРСР. Невирішені проблеми міжнародного правонаступництва України щодо колишнього СРСР.

Проблема права народів на самовизначення. Становлення та розвиток принципу самовизначення народів у міжнародному праві. Співвідношення принципу самовизначення народу (нації) та територіальної цілісності держав.

Модуль 3.

Сучасні проблеми міжнародно-правового регулювання міжнародної спільноти і міждержавних відносин

Право міжнародних договорів. Поняття права міжнародних договорів як галузі міжнародного права. Джерела права міжнародних договорів. Суб'єкти

права міжнародних договорів. Співвідношення міжнародного договору та міжнародного звичаю як джерел міжнародного права. Загальна характеристика процесу укладення міжнародних договорів. Поняття застереження до міжнародного договору. Правовий режим застережень до міжнародного договору. Дія у часі, просторі та за колом суб'єктів міжнародного договору. Припинення дії міжнародного договору. Правомірні та неправомірні підстави припинення дії міжнародного договору. Поняття, основні принципи та правила тлумачення міжнародних договорів. Застосування норм міжнародних договорів як частини національного законодавства України. Застосування судами міжнародних договорів України при здійсненні правосуддя.

Проблема території у міжнародному праві. Поняття і види території в міжнародному публічному праві. Державна територія. Державні кордони (встановлення, делімітація, демаркація). Державна територія з міжнародно-правовим режимом. Оренда території. Міжнародно-правовий режим рік і озер. Міжнародно-правові особливості делімітації та демаркації державного кордону України. Виникнення та розвиток міжнародного морського права. Поняття «міжнародне морське право». Міжнародно-правовий статус і режим морських просторів. Делімітація морських територіальних просторів України у Чорному та Азовському морях та в Керченській протоці. Рішення Міжнародного Суду ООН у справі про делімітацію у Чорному морі (Румунія проти України) від 3 лютого 2009 р. Поняття, принципи та джерела міжнародного повітряного права. Правовий режим повітряного простору України. Виникнення та розвиток міжнародно-правового регулювання космічного простору. Міжнародно-правовий статус космічного простору і небесних тіл. Космічні об'єкти. Космонавти. Україна – космічна держава.

Дипломатичні і консульські привілеї та імунітети. Поняття дипломатичного імунітету та дипломатичного привілею в міжнародному праві, їх співвідношення. Історія становлення та розвитку інституту дипломатичних імунітетів та привілеїв у міжнародному праві. Теорії, що пояснюють причини

надання імунітетів та привілеїв: екстериторіальності (позаземельності), функціональності (функціональної необхідності), представницька. Комбінована теорія та її відображення у Віденських конвенціях. Юридична природа імунітетів та привілеїв. Класифікація імунітетів та привілеїв. Імунітети та привілеї дипломатичного представництва та особисті привілеї та імунітети.

Роль міжнародних організацій у забезпеченні ефективного функціонування міжнародної системи. ООН. Загальна характеристика найбільш впливових регіональних і міжрегіональних міждержавних та інтеграційних об'єднань. Міжнародно-правове регулювання відносин міжнародних організацій, що є регіональними лідерами, з ООН та її спеціалізованими установами. Поняття і правова природа міжнародних неурядових організацій (МНУО). Консультативний статус МНУО в рамках ООН. Їх вплив на формування і виконання норм міжнародного права.

Міжнародно-правові проблеми захисту прав людини на сучасному етапі. Поняття та генеза міжнародного права прав людини. Становлення сучасної концепції прав людини. Принципи захисту прав людини в Статуті ООН та інших міжнародних джерелах. Проблемні аспекти діяльності універсальних систем захисту прав і свобод людини на рівні ООН. Пріоритетний характер норм про права людини в системі міжнародного та внутрішньодержавного права. Міжнародно-правова відповідальність за порушення прав людини. Підстави міжнародно-правової відповідальності держав за порушення прав людини. Види та форми відповідальності держав.

Проблеми трансформації механізмів (засобів) вирішення міжнародних спорів. Історія виникнення і характеристика змісту зобов'язання мирного вирішення міжнародних спорів. Поняття «міжнародний спір». Класифікація міжнародних спорів. Поняття та види мирних засобів вирішення міжнародних спорів. Вирішення міжнародних спорів між державами та юридичними і фізичними особами.

Модуль 4.

Право міжнародного співробітництва: проблемні аспекти розвитку окремих галузей міжнародного права

Актуальні проблеми міжнародного гуманітарного права. Міжнародне гуманітарне право в системі міжнародного права. Предмет регулювання галузі, принципи, джерела, «імперативізація» норм міжнародного гуманітарного права. Міжнародне гуманітарне право у його співвідношенні із загальносистемними інститутами і галузями: правом прав людини, міжнародним кримінальним правом, правом колективної безпеки, інститутом відповідальності держав. Сфера дії міжнародного гуманітарного права *ratione materiae, ratione personae, ratione temporis, ratione loci*. Проблеми визначення та класифікації збройних конфліктів. Відповідальність за порушення норм міжнародного гуманітарного права. Відповідальність держав за порушення норм міжнародного гуманітарного права. Міжнародна кримінальна відповідальність за воєнні злочини. Принципи індивідуальної кримінальної відповідальності за міжнародні злочини (принципи юрисдикції держав, загальні принципи кримінального права, застосовні на міжнародному рівні). Юрисдикція Міжнародного кримінального суду щодо України. Національна кримінальна відповідальність за воєнні злочини: законодавство України та інших держав. Імплементация норм міжнародного гуманітарного права на міжнародному і національному рівнях.

Міжнародне кримінальне право як нова галузь міжнародного права. Предмет і метод регулювання, розмаїття та ієрархія джерел, особливості суб'єктного складу. Індивід як суб'єкт міжнародного кримінального права. Відмежування міжнародного кримінального права від інституту міжнародної відповідальності, права колективної безпеки, права прав людини, міжнародного гуманітарного права, транснаціонального кримінального права і правової допомоги у кримінальних справах. Альтернативні міжнародному

кримінальному праву шляхи урегулювання. Правосуддя перехідного періоду. Примирення. Міжнародні кримінальні суди та гібридні трибунали Генезис міжнародних кримінальних трибуналів крізь призму їх правової та юрисдикційної природи. Види юрисдикції міжнародних кримінальних судів (виключна/паралельна, імперативна/комплементарна). Міжнародний кримінальний суд: унікальна природа, правосуб'єктність, цілі створення, критика на сучасному етапі. Шляхи подолання колізій між юрисдикціями держав і міжнародних кримінальних судів та між міжнародними судами *per se*. Гібридні трибунали: правова природа, джерела права, судоустрій, юрисдикція (порівняльний аналіз). Аналіз проекту трибуналу щодо катастрофи МН17. Матеріальні норми міжнародного кримінального права. Міжнародний кримінальний процес.

Проблеми міжнародно-правового регулювання відносин, що виникають в період збройних конфліктів. Концепція війни в рамках сучасних міжнародних відносин і міжнародного права.

Проблемні аспекти сучасного міжнародного економічного права. Загальні доктрини правової природи міжнародного економічного права. Співвідношення міжнародного економічного та міжнародного приватного права. Загальні та спеціальні джерела міжнародного економічного права. Уніфіковані проформи міжнародних економічних договорів. Принцип економічної недискримінації та його реалізація в міжнародному економічному праві. Особливості міжнародних економічних організацій. Параорганізації та групи інтересів, міжнародно-правовий статус. Питання про визнання правосуб'єктності транснаціональних корпорацій у міжнародному економічному праві. Право СОТ та електронна торгівля. Право та система Міжнародного валютного фонду. Група Міжнародного банку реконструкції та розвитку. Сучасна міжнародна інвестиційна система та її взаємодія з міжнародною торгівельною системою та з міжнародною фінансовою системою. Характеристика міжнародного ринку праці. Право міжнародної безпеки.

Міжнародна безпека: поняття, види, форми, моделі. Визначення та сутність права міжнародної безпеки. Різноманітність підходів до розуміння поняття права міжнародної безпеки. Загальні та спеціальні принципи міжнародної безпеки: співвідношення принципу рівної безпеки та принципу рівності та однакової безпеки.

Міжнародне правосуддя: проблема регіоналізації. Система регіональних міжнародних судових органів (міжнародні регіональні суди в Європі, у Північній, Латинській та Південній Америці, в Африці і в Євразії).

2.2. Основні модулі навчальної дисципліни

№	Модуль/назва	Кількість кредитів ЄКТС	Всього годин	Аудиторні заняття (контактні)			Самостійна робота здобувачів
				Лекції	Практичні заняття	Консультації	
1	Модуль 1. Міжнародне публічне право як наукова дисципліна: предмет, методи, історія.	3	90	12	16		62
2	Модуль 2 Система, норми та джерела міжнародного права	3	90	14	18	2	56
3	Модуль 3 Сучасні проблеми міжнародно-правового регулювання міжнародної спільноти і міждержавних відносин	4	120	16	24		80
4	Модуль 4 Право міжнародного	4	120	18	22	2	78

	співробітництва: проблемні аспекти розвитку окремих галузей міжнародного права						
Разом			420	60	80	4	276

3. Вимоги викладача

При вивченні дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного публічного права» використовуються такі форми освітнього процесу: навчальні заняття; виконання індивідуальних завдань; самостійна робота; контрольні заходи. Основними видами навчальних занять є: лекція; практичне, індивідуальне заняття.

Лекція – основна форма проведення навчальних занять, призначена для засвоєння теоретичного матеріалу. Лекція повинна передувати усім названим формам освітнього процесу. Типи лекцій (інформаційна, проблемна, оглядова, лекція-дискусія, лекція-бесіда, презентація) запроваджуються викладачем. Як правило, лекція є елементом курсу лекцій, який охоплює основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем навчальної дисципліни.

Практичне заняття – форма навчального заняття, за допомогою якої викладач організовує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання здобувачами відповідно сформульованих завдань. Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок здобувачів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю здобувачів, вирішення завдань з їх обговоренням, виконання контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Практичні заняття спрямовані на закріплення і поглиблення знань з основних тем навчальної дисципліни, засвоєння основних понять і категорій науки міжнародного права, залучення здобувачів до активної навчально-дослідної діяльності, формування міжнародно-правового мислення, набуття вмінь самостійно здійснювати аналіз міжнародно-правових звичаїв, міжнародних договорів, односторонніх міжнародно-правових актів держав, резолюцій міжнародних організацій, інших джерел міжнародного права, матеріалів міжнародно-правової практики, національного права України й зарубіжних країн, застосовувати доктринальні положення при підготовці дисертаційної роботи.

Оцінки, отримані здобувачами за окремі практичні заняття, враховуються при виставленні суми балів поточного контролю з даної навчальної дисципліни. Відвідування практичних занять є обов'язковим для здобувачів.

Викладач бере до уваги інші навчальні та наукові здобутки здобувача, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

З додаткових запитань можна отримати консультацію на кафедрі.

Під час навчального процесу забезпечується дотримання норм Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

4. Контрольні заходи результатів навчання

Контроль знань в рамках навчальної дисципліни здійснюється з урахуванням бально-рейтингової системи.

4.1. Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів:

лекції – 0 балів;

практичні заняття – 10 балів;

виконання завдань самостійної роботи – 10 балів;

поточний контроль (модулі № 1, № 2, № 3 і № 4) – 5 балів x 4 = 20 балів;

іспит – 60 балів.

Разом: 100 балів.

Підсумки поточного контролю проставляються в журналі обліку роботи викладача за накопичувальним принципом і є підставою допуску до іспиту. Якщо здобувач набрав протягом семестру за підсумками поточного контролю менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни, то він до іспиту не допускається.

4.2. Шкала підсумкової оцінки знань здобувачів

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69

FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язкий повторний курс		1 – 34

4.3. Методи педагогічного контролю

Традиційні методи:

– методи усного контролю: індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань тощо;

– методи письмового контролю: розв'язання тестових завдань, контрольні роботи, есе у рамках запропонованих тем тощо;

Інноваційні методи:

– портфоліо, есе тощо;

Методи самоконтролю:

– уміння самостійно оцінювати свої знання, peer review тощо.

5. Самостійна робота, показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень здобувачів

Зміст самостійної роботи, як різновиду роботи здобувача над курсом, визначається програмою навчальної дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного публічного права», навчально-методичними матеріалами, завданнями та рекомендаціями викладача.

Під час цієї роботи здобувач повинен:

а) досліджувати джерела міжнародного права і національного права України та зарубіжних країн, зокрема, міжнародну і національну судову практику відповідно до тем навчальної дисципліни;

б) вивчати дослідження та матеріали, викладені у навчальних посібниках, науково-практичних коментарях, монографіях, наукових статтях та в іншій науковій і навчально-методичній літературі, зокрема, що додатково рекомендована викладачем.

У випадку, коли методичні матеріали не передбачають можливість проведення самоконтролю з боку здобувача, викладач самостійно формулює завдання для самоконтролю здобувача.

Самостійна робота здобувача над засвоєнням навчального матеріалу може виконуватися в науковій бібліотеці Університету, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також вдома чи у будь-який інший, зручний для здобувача спосіб.

Формами самостійної роботи здобувачів є:

- письмове виконання домашніх завдань;
- засвоєння теоретичного матеріалу за темами практичних занять чи індивідуальних завдань;
- пошук інформації в електронних ресурсах чи базах даних;
- опрацювання додаткової літератури;
- есе за вузькоспеціальною проблематикою;
- написання рефератів, повідомлень та їх презентація;
- підготовка та опублікування наукових статей, тез наукових доповідей;
- участь у науково-практичних конференціях;
- складання бібліографії за відповідною темою;
- узагальнення судової та арбітражної практики;
- коментування джерел міжнародного права, а також національного права України та зарубіжних країн;
- інші форми роботи.

Вибір здобувачем видів самостійної роботи здійснюється за власними інтересами та узгоджується з викладачем, який здійснює організацію, контроль та оцінку якості її виконання.

При оцінюванні роботи здобувача навчальний матеріал, який згідно із робочим навчальним планом має бути засвоєний в процесі самостійної роботи, вноситься в суму балів поточного контролю разом із навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

6. Інформаційне забезпечення самостійної роботи здобувачів

Основна література:

Антологія української юридичної думки: в 10 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова) та ін. Т. 8: Міжнародне право / упоряд.: В. Н. Денисов, К. О. Савчук; відп. ред. В. Н. Денисов. Київ: Юрид. кн., 2004. 568 с.

Міжнародне право: навч. посіб. / за ред. М. В. Буроменського. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 336 с.

Буткевич О. В. Історія міжнародного права: підручн. Київ: Видавництво Ліра-К, 2013. 416 с.

Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України / за ред. В. Н. Денисова. Київ: Юстініан, 2006. 672 с.

Задорожній О. В. Міжнародне право в міждержавних відносинах України і Російської Федерації 1991–2014: монографія / Укр. асоц. міжнар. права, Ін-т міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, каф. міжнар. права. Київ: К.І.С., 2014. 959 с.

Конституція України. Науково-практичний коментар / редкол.: В. Я. Тацій (голова редкол.), О. В. Петришин (відп. секретар), Ю. Г. Барабаш та ін.; Нац. акад. прав. наук України. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2011. 1128 с.

Маланчук П. Вступ до міжнародного права за Ейкхерстом / пер. з англ. Харків: Консум, 2000. 592 с.

Нгуен Куок Динь. Международное публичное право: в 2-х т. / Нгуен Куок Динь, Патрик Дайе, Алэн Пелле: пер. с фр. Киев: Сфера, 2000–2001.

Тарасов О. В. Суб'єкт міжнародного права: проблеми сучасної теорії: монографія. Харків: Право, 2014. 512 с.

Шевчук С. Судовий захист прав людини: Практика Європейського суду з прав людини у контексті західної правової традиції. 2-ге вид., виправл. і доповн. Київ: Реферат, 2007. 848 с.

Додаткова література:

Буроменський М. В. Міжнародне право на тлі викликів ХХІ століття // Актуальні проблеми сучасного міжнародного права: зб. наук. статей за матер. І Харків. міжнарод.-правових читань, присвяч. пам'яті проф. М. В. Яновського і В. С. Семенова (Харків, 27 лист. 2015 р.): у 2-х ч. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Нац. акад. прав. наук України, НДІ держав. буд-ва та місцевого самоврядування. Харків: Право, 2015. Ч. 1. С. 5–17.

Лукашук И. И. Глобализация, государство, право, ХХІ век. Москва: Спарк, 2000. 279 с.

Маркссен К. Крымский кризис с точки зрения международного права. *Дайджест публичного права*. 2014. Вып. 3 (2014). С. 201–230.

Мельник А. Я. правонаступництво України щодо міжнародних договорів СРСР. Київ: Юрид. думка, 2005. 424 с.

Мюллерсон Р. А. Соотношение международного и национального права. Москва: Междунар. отношения, 1982. 136 с.

Николаев А. Дипломатические привилегии и иммунитеты. *Международная жизнь*. 1983. № 8. С. 152–155.

О'Коннелл Д. Правопреемство государств / предисл. Ю. Г. Барсегова. Москва: Изд-во иностр. лит., 1957. 589 с.

Руководство по международным договорам: Подготовлено Договорной секцией Управления по правовым вопросам Организации Объединенных Наций. URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/treaty_handbook.pdf

Щокін Ю. В. Проблема співвідношення міжнародно-правового звичаю і міжнародного договору як джерел міжнародного права. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна*. № 841. Сер. Право. Вип. 1(5)/2009. 2009. С. 244–248.

Essays on the Law of Treaties: a Collection of Essays in Honour of Best Vierdag / ed. by Jan Klabbers. The Hague; London: Nijhoff, 1998.

Fiedler W. State Succession // Encyclopedia of Public International Law / R. Bernhardt (ed.). 1987. Vol. 10. P. 446–456.

Fitzmaurice. The General Principles of International Law Considered from the Standpoint of the Rule of Law 92 Hague Recueil 5 (1957-II) (Extracts) // D. J. Harris Cases and Materials on International Law London Sweet & Maxwell, 1998.

Reuter P. Introduction to the Law of Treaties. London and New York: Kegan Paul International, 1995.

Villiger Mark E. Commentary on the 1969 Vienna Convention on the Law of Treaties. Martinus Nijhoff Publishers, 2009.

Інтернет-ресурси:

Офіційний сайт Європейського Суду з прав людини. URL: <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>

Офіційний сайт Міжамериканського Суду з прав людини. URL: <http://www.corteidh.or.cr/index.php/en>

Офіційний сайт Африканського Суду із захисту прав людини та народів. URL: <http://en.african-court.org/>

Офіційний сайт ОБСЄ. URL: <http://www.oscepa.org/>

Офіційний сайт МКЧХ в Україні. URL: <http://ua.icrc.org/>

Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: www.europa.eu

Офіційний сайт Суду ЄС. URL: curia.europa.eu

Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй. URL: <http://www.un.org>

Офіційний сайт Ради Європи. URL: <http://www.coe.int/web/portal/home>

Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: <http://europa.eu>

Офіційний сайт Співдружності Незалежних Держав. URL: <http://cis.minsk.by>

Офіційний сайт Африканського Союзу. URL: <http://www.au.int>

Офіційний сайт Ліги Арабських Держав. URL: <http://www.lasportal.org/Pages/Welcome.aspx>

Офіційний сайт Організації Ісламського співробітництва. URL: <http://www.oic-oci.org/oicv3/>

Офіційний сайт Організації Американських Держав. URL: <http://www.oas.org/en/default.asp>

Офіційний сайт Організації Держав Південно-Східної Азії. URL: <http://asean.org>

Офіційний реєстр міжнародних договорів ООН. URL: <https://treaties.un.org>

Збірник договорів з прав людини Університету Міннесоти (російськомовна версія). URL: <http://hrlibrary.umn.edu/russian/Rindex.html>

Сайт проекту «Воєнні злочини» (Crimes of War). URL: www.crimesofwar.org

African Commission on Human & People's Rights. URL: <http://www.achpr.org/>

American Society for International Law Guide to Electronic Resources for International Law. URL: <http://www.asil.org/resource/crim1.htm>

Avalon Project: The International Military Tribunal for Germany, Yale University. URL: <http://www.yale.edu/lawweb/avalon/imt/imt.htm>

Canada and the International Criminal Court. URL: http://www.dfait-maeci.gc.ca/foreign_policy/icc/history-en.asp

Coalition for the International Criminal Court. URL: <http://www.iccnw.org/>

Council of Europe Treaty Office. URL: <http://conventions.coe.int/>

European Court of Human Rights. URL <http://www.echr.coe.int/>

European Union Court of Justice. URL: <http://curia.eu.int/en/index.htm>

Inter-American Court of Human Rights. URL: <http://www.corteidh.or.cr/>

International Court of Justice (ICJ). URL: <http://www.icj-cij.org/>

International Crimes Database. URL: <http://www.internationalcrimesdatabase.org/Home>

International Criminal Court (ICC). URL: <http://www.icc-cpi.int/index.php>

International Criminal Tribunal for Rwanda (ICTR). URL: <http://www.icttr.org/>

International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia (ICTY). URL: <http://www.un.org/icty/>

International Humanitarian Law Database, ICRC. URL: <http://www.icrc.org/ihl>

International War Crimes Project, New England School of Law. URL: http://www.nesl.edu/center/WAR_CRIMES.htm

Judicial System Monitoring Programme. URL: <http://www.jsmp.minihub.org/>

Khmer Rouge Trials Task Force. URL: http://www.ocm.gov.kh/krt_main.htm

Law of Armed Conflict Treaty Links, University of Minnesota. URL: <http://www1.umn.edu/humanrts/instree/auoy.htm>

National Archives of Cambodia. URL: <http://www.camnet.com.kh/archives.cambodia/>

National Implementation Database, ICRC. URL: <http://www.icrc.org/ihl-nat>

NEPAD Organizations. URL: <http://www.avmedia.at/nepad/indexgb.html>

No Peace Without Justice Sierra Leone Special Court Page. URL: <http://www.specialcourt.org/>

Organization of American States Documents Page. URL: http://www.oas.org/XXXIIGA/english/documents_eng.htm

Special Court for Sierra Leone. URL: <http://www.sc-sl.org/scsl.htm>

UN Documentation Centre. URL: <http://www.un.org/documents/>

UN ICTY Documents. URL: <http://www.un.org/icty/legaldoc/index.htm>

UN ICTR Documents. URL: <http://www.ictr.org/wwwroot/legal.htm>

UNAMSIL Documents. URL:
<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unamsil/docs.html>

UNTAET Documents. URL:
<http://www.un.org/peace/etimor/docs/UntaetD.htm>

UN Mission of Support in East Timor (UNMISET). URL:
<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unmiset/index.html>

War Crimes, Crimes Against Humanity Treaty Links, University of Minnesota.
URL: <http://www1.umn.edu/humanrts/instree/auox.htm>

War Crimes Studies Center, UC Berkeley. URL:
<http://socrates.berkeley.edu/~warcrime/>

Web Genocide Documentation Centre, University of the West of England.
URL: <http://www.ess.uwe.ac.uk/genocide.htm>

Yale University Genocide Studies Program. URL: <http://www.yale.edu/gsp/>